





## İstanbul İli Karaköy Bölgesi'nin Görsel Peyzaj Değerlendirmesi

Tuğba Kiper<sup>1,\*</sup> , Muhammet Mustafa Ateş<sup>2</sup> 

1 Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Tekirdağ, Türkiye.

2 Beyoğlu Belediye Başkanlığı, İstanbul, Türkiye.

\* Corresponding author (Sorumlu Yazar): T. Kiper, e-mail (e-posta): [tkiper@nku.edu.tr](mailto:tkiper@nku.edu.tr)

### ÖZET

Görsel peyzaj değerlendirme çalışmaları, çevreye ilişkin fiziksel özellikler ile beğeniye yönelik insan algısı arasındaki ilişkiyi temel alarak, manzara kalitesinin tanımlanmasını içermektedir. Bu durum, peyzaj planlama ve tasarım süreçlerinde kişilerin mekansal tercihlerinin belirlenmesinde etkilidir. Bu amaçla çalışmada; "Görsel peyzajın tanımlanması ve değerlendirilmesi, mekan tercihlerinde belirleyici olup, planlama ve tasarım çalışmalarında dikkate alınmalıdır" öngörüsü ile doğal ve tarihi dokusu ile ön plana çıkmış İstanbul İli Karaköy bölgesinin görsel peyzaj kalitesinin belirlenmesi hedeflenmiştir. İlgili hipotez kapsamında; İstanbul İli Karaköy özelinde; "Bir manzarada uzman ve gözlemci gruplarının dikkatini çeken görsel parametreler nedir?" ile "Uzman ve gözlemcilerin algısında görsel yönden çekicilik gösteren alanlar hangileridir?" sorularına yanıt aranmaktadır. Çalışmada Görsel Peyzaj Analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu amaçla; uzman (25 kişi) ve gözlemci grubundan (75 kişi) oluşan toplam 100 kişilik katılımcının, Karaköy'ü görsel peyzaj açısından algısal olarak değerlendirilmesi sağlanmıştır. Katılımcılar, Karaköy'ün çeşitli noktalarından çekilen 25 adet fotoğrafı 9 adet parametre (doğal-yapay, heyecan verici-sıkıcı, uyumlu-uyumsuz, bakımlı-bakımsız, düzenli-düzensiz, açık okunabilir-karmaşık, hareketli dinamik-durağan, yoğun-seyrek ve manzara güzel-manzara güzel değil) temelinde 5'li Likert ölçeği kullanılarak değerlendirmiştir. Uzman ve gözlemci gruptan oluşan kişilerin görsel peyzaj algılarına ilişkin yapılan değerlendirmeler, tanımlayıcı istatistikler çerçevesinde yorumlanmıştır. Çalışma sonucunda, Karaköy özelinde mekansal tercihlerde uzman ve gözlemci grubu yardımıyla görsel bakımdan yüksek nitelikli peyzajlar tanımlanmış, mekan tercihleri ile parametreler arasındaki ilişkiler belirlenmiştir.

**Anahtar Kelimeler:** Görsel peyzaj, Görsel peyzaj değerlendirme, Mekansal tercih, İstanbul/Karaköy

## Visual Landscape Evaluation of Istanbul Province Karaköy Region

### ABSTRACT

Visual landscape evaluation studies consist of the definition of landscape quality based on the relation between the physical characteristics of the environment and the human perception of taste. This is effective in identifying spatial preferences of people in landscape planning and design processes. The present study aims to analyze the visual landscape quality of Istanbul Province's Karaköy region, which has stood out with its natural and historical texture, with the foresight that "Identifying and evaluating the visual landscape is decisive in spatial preferences and should be taken into consideration in planning and design studies". Within the scope of the related hypothesis; the questions "What are the visual parameters that attract the attention of expert and observer groups in a landscape?" and "Which areas are visually attractive in the perception of experts and observers?" are sought to be answered for Karaköy of Istanbul. The study employed the Visual Landscape Analysis method. Therefore, a total of 100 participants, consisting of experts (25 individuals) and observers (75 individuals), perceptually evaluated Karaköy in terms of the visual landscape. Participants evaluated 25 photographs taken from various points of Karaköy using a 5-point Likert scale based on 9 parameters (natural-artificial, exciting-boring, harmonious-discordant, well-kept-unkempt, regular-irregular, clear-readable-complex, moving dynamic-stationary, dense-sparse and scenery beautiful-scenery not beautiful). The evaluations on the visual landscape perceptions of the expert and observer groups were analyzed within the framework of descriptive statistics. As a result of the study, visually high-quality landscapes were identified with the help of a group of experts and observers in spatial preferences in Karaköy, and the relations between spatial preferences and parameters were established.

**Keywords:** Visual landscape, Visual landscape evaluation, Spatial preference, İstanbul/Karaköy

---

### Makale Bilgisi / Article Info

Alınış tarihi  
Received date : 20.03.2023

Düzeltilme tarihi  
Revised date : 05.04.2023

Kabul tarihi  
Accepted date : 24.04.2023

Atıf için  
How to Cite Kiper, T. ve Ateş, M.M. (2023). "İstanbul İli Karaköy Bölgesi'nin Görsel Peyzaj Değerlendirmesi", *Akademia Doğa ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 9(1), 2023: 15-39.

---

## 1. GİRİŞ

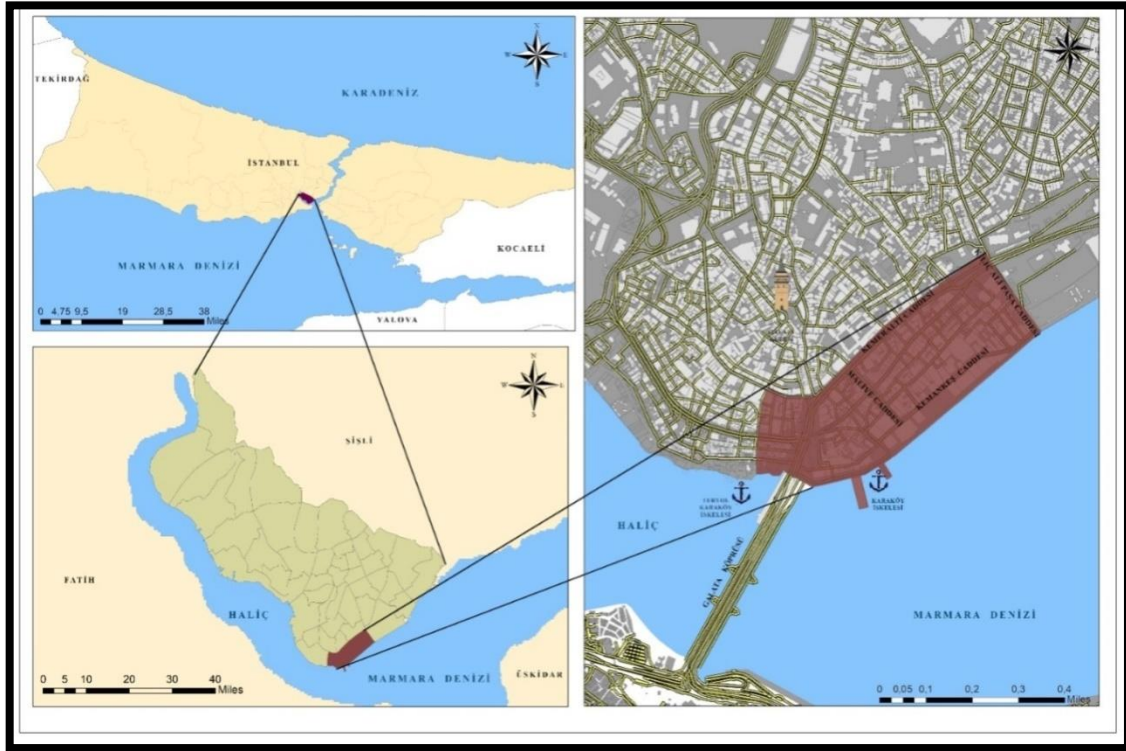
Görsel peyzaj; gözlemlenen ortamın estetiği ile gözlemcinin kişisel tercihleriyle ilgili toplam peyzajın bir parçası olup, fiziksel özellikler ile beğeniye yönelik insan algısının entegrasyonu ile oluşan dinamik bir yapıdır (Sibille vd., 2009; Kuter ve Aytaş, 2013; Plieninger vd., 2015; García- Abril, 2019). Görsel peyzajın değerlendirilmesi, 1960'lı yılların sonlarında değişime uğrayan kentsel alanların manzara kalitesini belirlemek üzere; bir uygulama ve araştırma alanı olarak ortaya çıkmış olup (Gobster vd., 2019), insanların sübjektif algılarına bağlı olmakla birlikte, farklı peyzajların manzara kalitesinin geçerli ve güvenilir yollarla tanımlanmasına yönelik yöntem ve araçlar sağlamıştır (Nijhuis vd., 2011). İlgili yöntem; fotoğraflar, arazi örtüsü verileri, hava fotoğrafları ve saha gözlemleri gibi veri kaynaklarını kullanarak görsel manzaraları tanımlamaya ve peyzaj değişikliğinin görsel etkilerini değerlendirmeye yönelik kapsamlı bir yaklaşım sunmuştur (Ode vd., 2010). Amaç, alanın mevcut görsel karakteristiği ile ilgili veri ve bilgi elde etmektir (Palmer ve Hoffman, 2001). Birçok çalışmada da; manzaraların çekiciliği veya güzelliği ile kişilerin peyzaj tercihleri ilişkilendirilmiş olup, görsel peyzaj çeşitliliği ile gözlemcinin algısı arasında pozitif bir ilişki olduğu vurgulanmıştır (Terkenli, 2008; Ode vd., 2008; Tieskens vd., 2018; Tveit vd., 2019). Diğer taraftan, bulunulan alana ilişkin güçlü bir görsel karakterin, insan ile peyzaj arasındaki fiziksel ve psikolojik bağı sağlayarak, kişiler üzerinde olumlu duygular uyandırdığı ve kişisel tercihlerin önceliklendirilmesinde etkili olduğu savunulmuştur (Terkenli, 2008; Tempestave Vecchiato, 2022). Bununla birlikte, bir çok çalışmada; kamusal mekanlara ilişkin kalite kriterleri içerisinde de görsel/estetik uygunluk yer almıştır (Bentley vd., 1985; Carmona vd., 2003; Van der Voort, 2005, Acarlı vd., 2018). Mülga Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından hazırlanan "Kentsel Tasarım Rehberleri"nde de; kentsel kimlik ve imajın gelişimi ve devamlılığında, mahalle, sokak ve yapı ölçeğinde; görsel kalitenin etkinliğinin sağlanmasına ilişkin öngörüler yer almıştır (Anonim, 2016 a, Anonim, 2016b). Böylelikle, görsel değerlendirme; peyzajın estetik bir varlık olarak ele alınmasını temel alarak, veri kaynağı temelinde peyzaj planlamasının ve mekansal planlamanın temel bir bileşeni haline gelmiştir (Gobster, vd., 2019). García- Abril, (2019)' de çalışmasında; peyzaj yönetimi ve planlama süreçlerinde, etki değerlendirmelerinde ve biyolojik çeşitliliğin korunması ve ormancılık vb. gibi birçok faaliyetlerde görsel peyzajın dikkate alınması gerekliliğinden bahsetmiştir. Benzer şekilde, Sibille vd., (2009) ile Plieninger vd., (2015) ilgili konuda yapılan çalışmaların, politika oluşturma ve planlama için çok önemli hale geldiğini vurgulamışlardır. Zhu vd. (2022) de; kentsel yerleşim bölgelerinin görsel peyzaj kalitesinin, kentsel yaşanabilirliği ölçmede önemli bir endeks değeri olduğunu belirtmiştir. Bu kapsamda; görsel peyzajın değerlendirmesine yönelik yapılan çalışmaların ana hedefi; belirli bir bölgeye ait kullanıcıların beğenilerine yönelik tercihlerin ortak paydasını hesaplayarak, yapılacak olan planlama ve tasarım çalışmalarında; imaj oluşumuna dair mekan ve yaşam kalitesinin güçlendirilmesini sağlamaktır (Kiper vd., 2016). Bu kapsamda çalışmada; "Görsel peyzajın tanımlanması ve değerlendirilmesi, mekan tercihlerinde belirleyici olup, planlama ve tasarım çalışmalarında dikkate alınmalıdır" öngörüsü ile doğal ve tarihi dokusu ile ön plana çıkmış İstanbul İli Karaköy bölgesinin uzman ve gözlemci grubunun tercihlerine dayalı olarak görsel peyzaj kalitesinin belirlenmesi hedeflenmiştir. İlgili hipotez kapsamında; İstanbul İli Karaköy özelinde; "Bir manzarada uzman ve gözlemci gruplarının dikkatini çeken görsel parametreler nedir?" ile "Uzman ve gözlemcilerin algısında görsel yönden çekicilik gösteren alanlar hangileridir?" sorularına yanıt aranmaktadır.

## 2. MATERYAL VE YÖNTEM

### 2.1. Materyal

Araştırma ana materyalini İstanbul İli Beyoğlu İlçesinde yer alan Karaköy semti tarihi çevresi oluşturmaktadır.

Karaköy, İstanbul'un Avrupa yakasında, kentin güneybatısında, Beyoğlu ilçesi sınırlarında, Haliç'in kuzeydoğu kesiminde yer alır. İstanbul'un en eski yerleşim yerlerinden biri olan ve tarih boyunca bir liman ve ticaret merkezi olma özelliğiyle ön plana çıkan Karaköy'ün; hem Haliç'e hem de İstanbul Boğazı'na kıyısı bulunmaktadır. Karaköy, Eminönü bölgesinin karşısında, Galata ve Tophane semtlerine komşu bir alanda yer almakta olup, Beyoğlu'nun Müeyyedza Mahallesi ile Hacımimi Mahallesi'nin bir kısmını, Kemankeş Karamustafa Paşa Mahallesi'nin tamamını kapsayan bir bölgedir (Atıcı, 2019). Karaköy; kıyı, liman, kültürel miras ve konumu gibi baskın özellikleri ile tarihi süreç içinde İstanbul kent kimliğinde de önemli bir rol üstlenmiştir. Karaköy'ün sahip olduğu bu özellikler çalışma alanı seçiminde etkili olmuştur. Çalışma alanı lokasyon haritası (Şekil 1) de verilmiştir.



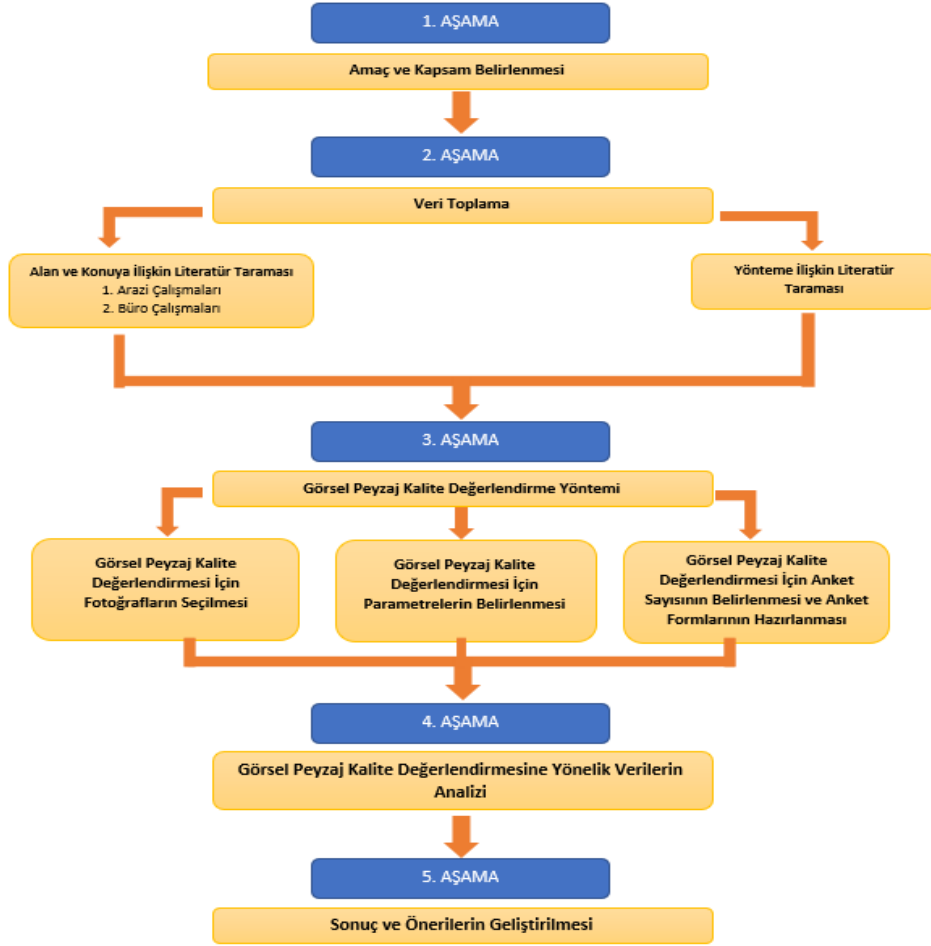
Şekil 1. Çalışma alanı lokasyon haritası

Çalışmada kullanılan diğer ikincil materyaller ise aşağıdaki gibidir;

- Çalışma konusu özelinde hazırlanmış çeşitli araştırmalar,
- İlgili Belediye'den temin edilen 1/5000 ölçekli imar plan paftası,
- Alanda yapılan gözlemler ve çekilen fotoğraflar,
- İlgili haritaların sunumunda kullanılan Arc Gıs ve Photoshop programlarının yanı sıra, uzman ve gözlemci anketlerine ilişkin veri girişleri ve analizlerinde kullanılan Excel ve SPSS-20 programlarıdır.

## 2.2. Yöntem

Çalışma yöntem süreci 5 temel aşamada şekillenmiş olup (Şekil 2), her bir aşama maddeler şeklinde detaylandırılarak sunulmuştur.



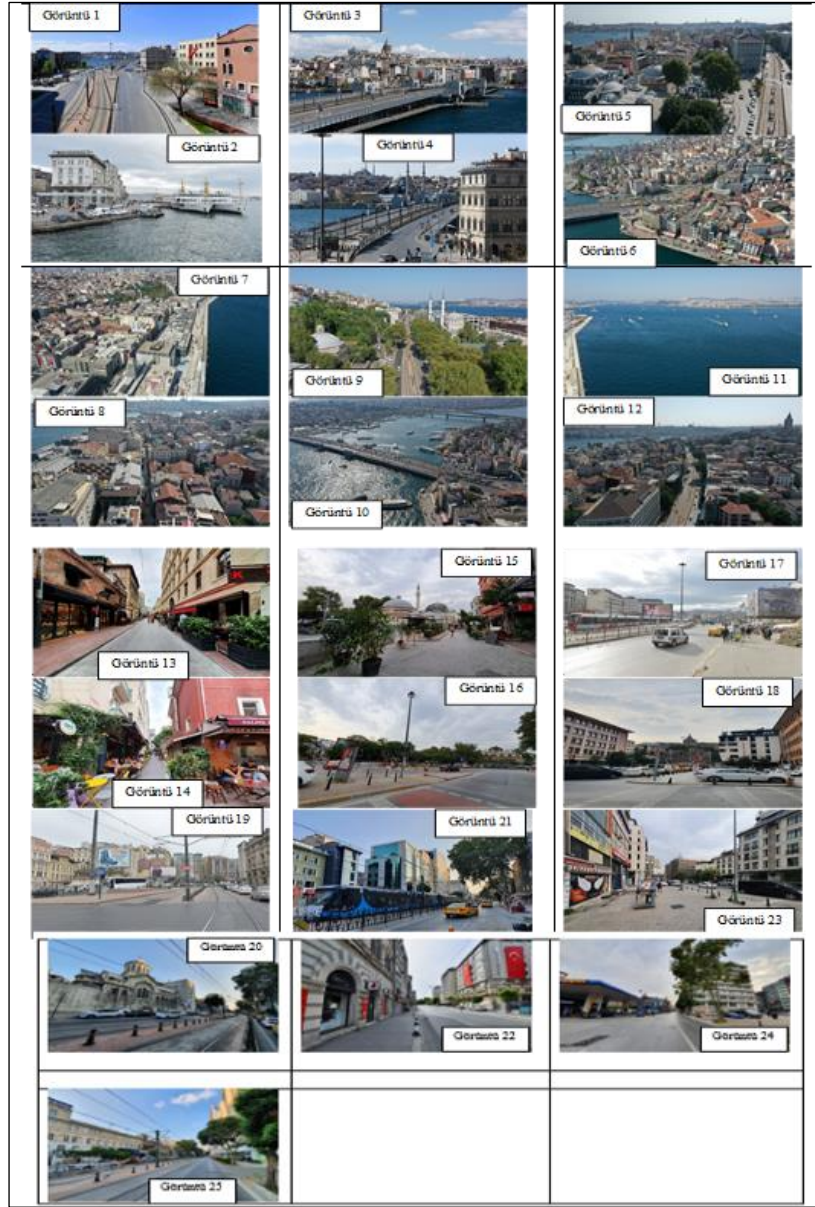
Şekil 2. Yöntem akış süreci

- **Amaç ve Kapsam Belirlenmesi:** Çalışmada; doğal ve tarihi dokusu ile ön plana çıkmış İstanbul İli Karaköy bölgesinin uzman ve gözlemci grubunun tercihlerine dayalı olarak görsel peyzaj kalitesinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu çerçevede; Karaköy'ün görsel yönden çekicilik gösteren alanları ortaya konmuştur. Çalışma, görsel peyzaja ilişkin beğenilerde, planlama-tasarım temelli mesleki eğitim almış kişilerin kişisel tercihlerinde farklılıklar olacağı düşüncesi ile uzman ve gözlemci grubu olarak iki farklı grup çerçevesinde kurgulanmıştır.
- **Veri Toplama:** Bu aşama, arazi ve büro çalışmalarına dayalı olarak geliştirilmiştir. Büro çalışmaları kapsamında; ilgili konudaki literatür çalışmalarının incelenmesi ile alana ilişkin kurum-kuruluşların ürettiği altlık verilerin temini gerçekleştirilmiştir. Arazi çalışmaları kapsamında ise; çalışma alanının görsel peyzaj özelliklerine ilişkin değerlerin tespit edilmesi gerçekleştirilmiştir. Bununla birlikte "Görsel Peyzaj Kalite Değerlendirme" yönteminin kullanıldığı benzer çalışmalar irdelenmiş ve çalışma yöntem sürecinin oluşumu ile bulgulara ilişkin verilerin değerlendirilmesi aşamalarında destekleyici olmuştur.

- **Görsel Peyzaj Kalite Değerlendirme Yöntemi:** Çalışma kapsamında "Görsel Peyzaj Analizi" yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada kullanılan yöntem; Tüfekçioğlu, (2008); Irmak ve Yılmaz, (2010); Kiper vd., (2016)'ın yapmış oldukları çalışmalardan yararlanılarak geliştirilmiştir. Görsel peyzaj kalite değerlendirmesine ilişkin ilgili süreç; çeşitli manzaraların, belirli göstergelere dayalı olarak uzman ve gözlemci grubu görüşleri çerçevesinde puanlandırılması esasına dayanmaktadır. Bu süreç, kendi içerisinde üç temel aşamada yürütülmüştür. İlk aşamada; 2021 yılı sonbahar döneminde alanın farklı noktalarına ilişkin çeşitli fotoğraflar çekilmiştir. Keza; görsel tercihlerin belirlendiği değerlendiricinin algısı üzerinden yapılan birçok araştırmada, temsili olarak fotoğraflar sıklıkla kullanılmaktadır (Trent, 1987; Wherrett, 1998; Ramírez vd., 2011; Kiper vd., 2017). Bu kapsamda, araştırma alanı içerisinde yaklaşık 500 fotoğraf çekilmiş ve bunlardan bölgeyi en iyi şekilde temsil eden 25 fotoğraf kullanılmıştır (Şekil 3, Şekil 4). Fotoğrafların seçiminde; vista olanaklarının varlığı, yapısal-bitkisel kullanımların yoğunluğu, kullanım çeşitliliği, geniş bir bakış açısı, alanın farklı noktalarını bütüncül bir biçimde içermesi ve görüntü kalitesi gibi farklı faktörler etkili olmuştur.



Şekil 3. Fotoğraf çekim noktaları



Şekil 4. Görsel peyzaj analizinde kullanılan görseller

İkinci aşamayı görsel peyzaj kalite değerlendirmesi için parametrelerin belirlenmesi süreci oluşturmuştur. Parametrelerin belirlenmesinde; Clay ve Daniel, 2000; Arriaza vd., 2004, Çakıcı, 2007; Tüfekçioğlu, 2008; Özhancı ve Yılmaz, 2011; Çelik, 2013; Kiper vd., 2017; Demirhan, 2021'nin çalışmaları etken olmuştur. Parametreler, doğal-yapay, heyecan verici-sıkıcı, uyumlu-uyumsuz, bakımlı-bakımsız, düzenli-düzensiz, açık okunabilir-karmaşık, hareketli dinamik-durağan, yoğun-seyrek ve manzara güzel-manzara güzel değil şeklinde sıfat grupları olmak üzere 9 ana başlık üzerinden ele alınmıştır.

Parametrelerin sayısal değerlendirilmesinde anket çalışması kullanılmıştır. Anket sayısının belirlenmesi ve anket formlarının hazırlanmasından oluşan bu süreç, üçüncü aşamayı oluşturmaktadır. Anket çalışması gözlemci ve uzman gruptan oluşan toplam 100 kişi ile gerçekleştirilmiştir. Uzman grubunu oluşturan katılımcıların tamamı Peyzaj Mimarlığı eğitimi alan veya tamamlayan kişilerden oluşmaktadır. Araştırmada uzman grubunun peyzaj mimarlarından oluşan kişiler tarafından

seçilmesinde, peyzaj mimarlığı meslek disiplini bakış açısı çerçevesinde görsel peyzaja ilişkin algı ve beğenilerin tespit edilmesinin ortaya konulması etken olmuştur.

Anket formları, her bir görüntünün ayrı ayrı olarak 9 ana başlık çerçevesinde ele alınan parametrelerin 5 'li likert ölçütü ile çizelge olarak gösterilmesi esasına dayalı olarak hazırlanmıştır. Çalışmanın içeriği ve amacına ilişkin kısa bilgi de anket formlarının üzerinde belirtilmiştir. Hazırlanan anket formları, belirlenen parametreler doğrultusunda; 25 adet fotoğraf için Likert skalası çerçevesinde; uzman grubunda 25 kişi ve gözlemci grubunda ise 75 kişi olmak üzere toplamda 100 kişiye Microsoft Power Point programı çerçevesinde hazırlanan slayt gösterisi ile e mail üzerinden uygulanmıştır.

- **Görsel Peyzaj Kalite Değerlendirilmesine Yönelik Verilerin Analizi:** Anketler Excel ve SPSS programları ile bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde sıklık (Frequency) analizi yapılarak, algısal düzeylerin yüzde dağılımları belirlenmiştir. Yüzde dağılımları uzman ve gözlemci grubu üzerinde, ayrı ayrı olarak verilmiştir. Her bir parametreye ilişkin basit istatistiksel veriler olan minimum, maksimum, aritmetik ortalama, standart hata ve standart sapma verileri ortaya konulmuştur. Uzman ve gözlemci gruplarının beğeni derecelerinin belirlenmesinde aritmetik ortalama değerleri etkili olmuştur. Aritmetik ortalamalar her bir fotoğrafta kullanılan parametreler için ayrı ayrı hesaplanarak kişilerin beğeni dereceleri analiz edilmiştir.
- **Sonuç ve Önerilerin Geliştirilmesi:** Bu aşamada, 25 adet fotoğraf; 9 adet sıfat çiftinden oluşan parametreler bazında Likert ölçeğinde 1-5 aralığında puanlama yapılarak değerlendirilmiş ve her bir parametre görüntüler çerçevesinde teker teker irdelenerek ortaya çıkan sonuçlar tartışılmıştır. Çıkan sonuçlar, uzman ve gözlemci grubunun tercihleri ile parametreler arasında ilişki kurularak değerlendirilmiştir. Böylelikle, her iki grup için en çok ve en az tercih edilen parametreler ve görüntüler tespit edilerek, uzman ve gözlemci grubu çerçevesinde Karaköy'ün görsel açıdan çekicilik gösteren alanları tanımlanmıştır.

### **3. ARAŞTIRMA BULGULARI VE TARTIŞMA**

Bu bölümde uzman grup ve gözlemci grubun anketlere verdikleri cevaplar doğrultusunda yapılan analizlerin sonuçları yer almaktadır.

#### **3.1. Uzman ve Gözlemci Grubunun Anketlerine İlişkin Araştırma Bulguları**

Uzman ve gözlemci grubunu oluşturan katılımcılar çalışma alanına ilişkin 25 adet görüntüyü 9 adet parametre bazında 5'li Likert ölçeği çerçevesinde puanlamışlardır. Elde edilen bulgular tüm görüntüler için her parametreye ait en düşük ve en yüksek puanlar aritmetik ortalama, standart hata ve standart sapma değerleri gibi tanımlayıcı istatistiksel bilgiler çerçevesinde değerlendirilmiştir (Tablo 1).



Tablo 1. Uzman ve gözlemci grubuna ilişkin parametrelerin tanımlayıcı analizi

	PARAMETRELER	Uzman Grubu			Gözlemci Grubu				
		Min	Mak.	Art. Ort.	Std. Hata	Std. Sapma	Art. Ort.	Std. Hata	Std. Sapma
Görüntü 1	Doğal - Yapay	1	5	2,68	0,236	1,18	3,04	0,162	1,399
	Heyecan Verici - Sıkıcı	1	5	2,4	0,245	1,225	3,19	0,148	1,281
	Uyumlu - Uyumsuz	1	5	2,44	0,277	1,387	3,04	0,137	1,191
	Bakımlı - Bakımsız	1	5	2,92	0,294	1,47	3,47	0,139	1,201
	Düzenli - Düzensiz	1	5	2,6	0,289	1,443	3,35	0,141	1,225
	Açık (Okunabilir) - Karmaşık	1	5	2,68	0,243	1,215	3,59	0,132	1,14
	Hareketli/Dinamik - Durağan	1	5	2,8	0,258	1,291	3,48	0,136	1,178
	Yoğun- Seyrek	1	5	2,8	0,265	1,323	3,64	0,121	1,048
	Manzara Güzel - Manz. Güz. Değ.	1	5	2,76	0,279	1,393	3,41	0,152	1,316
	Görüntü 2	Doğal - Yapay	1	5	3,36	0,244	1,221	4,07	0,105
Heyecan Verici - Sıkıcı		1	5	3,48	0,239	1,194	4,09	0,108	0,932
Uyumlu - Uyumsuz		1	5	3,16	0,214	1,068	3,96	0,124	1,071
Bakımlı - Bakımsız		1	5	3,08	0,208	1,038	3,95	0,114	0,985
Düzenli - Düzensiz		1	5	3,04	0,234	1,172	3,85	0,12	1,036
Açık (Okunabilir) - Karmaşık		1	5	3,08	0,251	1,256	4,08	0,107	0,926
Hareketli/Dinamik - Durağan		1	5	3,24	0,226	1,128	4	0,107	0,93
Yoğun- Seyrek		1	5	3,28	0,212	1,061	3,97	0,117	1,013
Manzara Güzel - Manz. Güz. Değ.		1	5	3,88	0,26	1,301	4,32	0,109	0,947
Görüntü 3		Doğal - Yapay	1	5	2,6	0,265	1,323	3,61	0,155
	Heyecan Verici - Sıkıcı	1	5	3,2	0,258	1,291	4,04	0,128	1,108
	Uyumlu - Uyumsuz	1	5	2,76	0,233	1,165	3,84	0,134	1,163
	Bakımlı - Bakımsız	1	4	3,04	0,212	1,06	3,77	0,131	1,134
	Düzenli - Düzensiz	1	4	2,48	0,232	1,159	3,47	0,147	1,277
	Açık (Okunabilir) - Karmaşık	1	5	2,52	0,272	1,358	3,72	0,134	1,157
	Hareketli/Dinamik - Durağan	1	5	3,48	0,272	1,358	4,16	0,123	1,066
	Yoğun- Seyrek	1	5	3,84	0,25	1,248	4,31	0,107	0,93
	Manzara Güzel - Manz. Güz. Değ.	1	5	3,6	0,283	1,414	4,11	0,136	1,181
	Görüntü 4	Doğal - Yapay	1	5	2,72	0,262	1,308	3,72	0,148
Heyecan Verici - Sıkıcı		1	5	3,12	0,24	1,201	4,01	0,135	1,168
Uyumlu - Uyumsuz		1	5	2,88	0,273	1,364	3,84	0,13	1,128
Bakımlı - Bakımsız		1	5	3,24	0,218	1,091	3,84	0,126	1,091
Düzenli - Düzensiz		1	5	2,76	0,29	1,451	3,83	0,131	1,132
Açık (Okunabilir) - Karmaşık		1	5	2,8	0,289	1,443	3,96	0,127	1,096
Hareketli/Dinamik - Durağan		1	5	3,52	0,272	1,358	4,17	0,113	0,978
Yoğun- Seyrek		1	5	3,72	0,255	1,275	4,35	0,096	0,83
Manzara Güzel - Manz. Güz. Değ.		1	5	3,32	0,298	1,492	4,08	0,133	1,148

Tablo 1 (Devamı). Uzman ve gözlemci grubuna ilişkin parametrelerin tanımlayıcı analizi

	PARAMETRELER	Uzman Grubu			Gözlemci Grubu				
		Min	Mak.	Art. Ort.	Std. Hata	Std. Sapma	Art. Ort.	Std. Hata	Std. Sapma
Görüntü 5	Doğal - Yapay	1	5	2,04	0,248	1,241	2,89	0,177	1,53
	Heyecan Verici - Sıkıcı	1	5	2,04	0,255	1,274	3,03	0,173	1,498
	Uyumlu - Uyumsuz	1	5	2,04	0,274	1,369	3,08	0,166	1,44
	Bakımlı - Bakımsız	1	4	2,28	0,212	1,061	3,13	0,158	1,369
	Düzenli - Düzensiz	1	4	1,84	0,214	1,068	3	0,157	1,356
	Açık (Okunabilir) - Karmaşık	1	4	1,92	0,215	1,077	3,01	0,17	1,475
	Hareketli/Dinamik - Durağan	1	5	2,92	0,282	1,412	3,87	0,145	1,256
	Yoğun- Seyrek	1	5	3,44	0,322	1,609	4,05	0,131	1,138
	Manzara Güzel - Manz. Güz. Değ.	1	5	2,32	0,309	1,547	3,21	0,178	1,545
	Görüntü 6	Doğal - Yapay	1	5	2,6	0,245	1,225	3,41	0,147
Heyecan Verici - Sıkıcı		1	5	2,84	0,25	1,248	3,51	0,15	1,298
Uyumlu - Uyumsuz		1	5	2,44	0,239	1,193	3,44	0,146	1,265
Bakımlı - Bakımsız		1	5	2,84	0,25	1,248	3,6	0,127	1,103
Düzenli - Düzensiz		1	4	2,36	0,23	1,15	3,25	0,152	1,316
Açık (Okunabilir) - Karmaşık		1	5	2,36	0,23	1,15	3,28	0,143	1,236
Hareketli/Dinamik - Durağan		1	5	3,16	0,236	1,179	3,8	0,13	1,127
Yoğun- Seyrek		1	5	3,48	0,246	1,229	3,97	0,12	1,039
Manzara Güzel - Manz. Güz. Değ.		1	5	2,84	0,281	1,405	3,57	0,144	1,243
Görüntü 7		Doğal - Yapay	1	5	2,2	0,252	1,258	3,21	0,168
	Heyecan Verici - Sıkıcı	1	4	2,28	0,235	1,173	3,23	0,165	1,429
	Uyumlu - Uyumsuz	1	5	2,12	0,24	1,201	3,25	0,168	1,453
	Bakımlı - Bakımsız	1	5	2,48	0,209	1,046	3,19	0,145	1,259
	Düzenli - Düzensiz	1	4	2,12	0,203	1,013	3,17	0,156	1,349
	Açık (Okunabilir) - Karmaşık	1	4	2,16	0,197	0,987	3,23	0,157	1,361
	Hareketli/Dinamik - Durağan	1	5	3,16	0,263	1,313	3,77	0,135	1,169
	Yoğun- Seyrek	1	5	3,52	0,272	1,358	4,08	0,124	1,075
	Manzara Güzel - Manz. Güz. Değ.	1	5	2,52	0,272	1,358	3,53	0,157	1,359
	Görüntü 8	Doğal - Yapay	1	4	1,72	0,196	0,98	2,87	0,172
Heyecan Verici - Sıkıcı		1	5	1,68	0,189	0,945	2,92	0,162	1,402
Uyumlu - Uyumsuz		1	4	1,68	0,16	0,802	2,88	0,159	1,375
Bakımlı - Bakımsız		1	4	2,04	0,204	1,02	2,99	0,15	1,3
Düzenli - Düzensiz		1	4	1,68	0,17	0,852	2,87	0,156	1,349
Açık (Okunabilir) - Karmaşık		1	3	1,72	0,147	0,737	2,88	0,165	1,433
Hareketli/Dinamik - Durağan		1	5	2,6	0,252	1,258	3,53	0,16	1,388
Yoğun- Seyrek		1	5	3,2	0,327	1,633	3,83	0,146	1,267
Manzara Güzel - Manz. Güz. Değ.		1	4	1,96	0,168	0,841	2,97	0,168	1,452

Tablo 1 (Devamı). Uzman ve gözlemci grubuna ilişkin parametrelerin tanımlayıcı analizi

	PARAMETRELER	Uzman Grubu			Gözlemci Grubu				
		Min	Mak.	Art. Ort.	Std. Hata	Std. Sapma	Art. Ort.	Std. Hata	Std. Sapma
Görüntü 9	Doğal - Yapay	1	5	2,92	0,199	0,997	3,83	0,125	1,083
	Heyecan Verici - Sıkıcı	1	4	3,12	0,226	1,13	4,03	0,114	0,986
	Uyumlu - Uyumsuz	1	4	2,72	0,212	1,061	3,88	0,126	1,09
	Bakımlı - Bakımsız	1	5	3	0,252	1,258	3,69	0,119	1,026
	Düzenli - Düzensiz	1	4	2,44	0,192	0,961	3,61	0,133	1,15
	Açık (Okunabilir) - Karmaşık	1	5	2,76	0,21	1,052	3,73	0,132	1,143
	Hareketli/Dinamik - Durağan	1	5	3,72	0,212	1,061	4,13	0,114	0,991
	Yoğun- Seyrek	1	5	3,96	0,261	1,306	4,27	0,105	0,905
	Manzara Güzel - Manz. Güz. Değ.	1	5	3,52	0,259	1,295	4,15	0,125	1,087
Görüntü 10	Doğal - Yapay	1	5	3,76	0,21	1,052	4,27	0,101	0,875
	Heyecan Verici - Sıkıcı	1	5	3,72	0,212	1,061	4,23	0,101	0,879
	Uyumlu - Uyumsuz	1	5	3,48	0,217	1,085	4,28	0,101	0,879
	Bakımlı - Bakımsız	1	5	3,72	0,212	1,061	4,2	0,099	0,854
	Düzenli - Düzensiz	1	5	3,64	0,215	1,075	4,25	0,101	0,871
	Açık (Okunabilir) - Karmaşık	1	5	3,32	0,206	1,03	4,21	0,099	0,859
	Hareketli/Dinamik - Durağan	1	5	3,36	0,172	0,86	4,01	0,128	1,109
	Yoğun- Seyrek	1	5	3,4	0,2	1	3,85	0,134	1,159
	Manzara Güzel - Manz. Güz. Değ.	1	5	4	0,191	0,957	4,43	0,095	0,825
Görüntü 11	Doğal - Yapay	1	5	3,84	0,263	1,313	4,4	0,099	0,854
	Heyecan Verici - Sıkıcı	1	5	3,8	0,231	1,155	4,36	0,102	0,88
	Uyumlu - Uyumsuz	1	5	3,96	0,212	1,06	4,33	0,101	0,875
	Bakımlı - Bakımsız	1	5	3,8	0,238	1,19	4,37	0,104	0,897
	Düzenli - Düzensiz	1	5	3,72	0,274	1,37	4,47	0,092	0,794
	Açık (Okunabilir) - Karmaşık	1	5	3,88	0,267	1,333	4	0,136	1,174
	Hareketli/Dinamik - Durağan	1	5	3,84	0,221	1,106	3,91	0,137	1,187
	Yoğun- Seyrek	1	5	3,68	0,256	1,282	4,63	0,078	0,673
	Manzara Güzel - Manz. Güz. Değ.	1	5	4,2	0,208	1,041	4,4	0,099	0,854
Görüntü 12	Doğal - Yapay	1	4	2,36	0,223	1,114	2,81	0,164	1,421
	Heyecan Verici - Sıkıcı	1	5	2,36	0,237	1,186	3,03	0,153	1,325
	Uyumlu - Uyumsuz	1	4	2,2	0,191	0,957	3,03	0,158	1,365
	Bakımlı - Bakımsız	1	4	2,4	0,216	1,08	3,05	0,148	1,283
	Düzenli - Düzensiz	1	4	2,2	0,183	0,913	2,99	0,146	1,268
	Açık (Okunabilir) - Karmaşık	1	4	2,12	0,185	0,927	3,09	0,141	1,221
	Hareketli/Dinamik - Durağan	1	5	3,12	0,233	1,166	3,59	0,137	1,187
	Yoğun- Seyrek	1	5	3,6	0,265	1,323	3,87	0,131	1,131
	Manzara Güzel - Manzara Güzel Değil	1	5	2,28	0,227	1,137	3,24	0,162	1,403

Tablo 1 (Devamı). Uzman ve gözlemci grubuna ilişkin parametrelerin tanımlayıcı analizi

	PARAMETRELER	Uzman Grubu			Gözlemci Grubu				
		Min	Mak.	Art. Ort.	Std. Hata	Std. Sapma	Art. Ort.	Std. Hata	Std. Sapma
Görüntü 13	Doğal - Yapay	1	5	2,48	0,246	1,229	3,41	0,161	1,396
	Heyecan Verici - Sıkıcı	2	4	3,24	0,156	0,779	3,88	0,12	1,039
	Uyumlu - Uyumsuz	1	5	3,36	0,199	0,995	4,01	0,113	0,979
	Bakımlı - Bakımsız	1	5	3,76	0,202	1,012	4,16	0,109	0,945
	Düzenli - Düzensiz	1	5	3,76	0,194	0,97	4,23	0,11	0,953
	Açık (Okunabilir) - Karmaşık	2	5	3,8	0,2	1	4,17	0,108	0,935
	Hareketli/Dinamik - Durağan	1	5	3,44	0,192	0,961	3,76	0,118	1,025
	Yoğun- Seyrek	1	5	3,12	0,185	0,927	3,63	0,135	1,171
	Manzara Güzel - Manz. Güz. Değ.	1	5	3,4	0,2	1	4,01	0,119	1,033
Görüntü 14	Doğal - Yapay	1	5	3,08	0,27	1,352	3,52	0,153	1,329
	Heyecan Verici - Sıkıcı	1	5	3,48	0,232	1,159	3,79	0,139	1,2
	Uyumlu - Uyumsuz	1	5	3,2	0,245	1,225	3,76	0,138	1,195
	Bakımlı - Bakımsız	1	5	3,56	0,259	1,294	3,88	0,129	1,115
	Düzenli - Düzensiz	1	5	3,36	0,23	1,15	3,91	0,126	1,093
	Açık (Okunabilir) - Karmaşık	1	5	3,32	0,214	1,069	3,92	0,127	1,1
	Hareketli/Dinamik - Durağan	2	5	3,68	0,189	0,945	3,96	0,128	1,108
	Yoğun- Seyrek	2	5	3,64	0,151	0,757	3,85	0,128	1,111
	Manzara Güzel - Manz. Güz. Değ.	1	5	3,36	0,244	1,221	3,89	0,128	1,11
Görüntü 15	Doğal - Yapay	1	5	2,2	0,231	1,155	3,09	0,168	1,454
	Heyecan Verici - Sıkıcı	1	4	1,92	0,172	0,862	3,07	0,17	1,473
	Uyumlu - Uyumsuz	1	4	2,12	0,233	1,166	3,19	0,162	1,402
	Bakımlı - Bakımsız	1	5	2,44	0,252	1,261	3,39	0,149	1,293
	Düzenli - Düzensiz	1	4	2,12	0,211	1,054	3,41	0,15	1,295
	Açık (Okunabilir) - Karmaşık	1	5	2,48	0,252	1,262	3,57	0,137	1,187
	Hareketli/Dinamik - Durağan	1	5	2,92	0,276	1,382	3,63	0,142	1,228
	Yoğun- Seyrek	1	5	3,2	0,252	1,258	3,64	0,131	1,135
	Manzara Güzel - Manz. Güz. Değ.	1	4	2,08	0,191	0,954	3,08	0,165	1,431
Görüntü 16	Doğal - Yapay	1	4	2,68	0,16	0,802	3,44	0,146	1,265
	Heyecan Verici - Sıkıcı	1	4	2,8	0,208	1,041	3,65	0,136	1,18
	Uyumlu - Uyumsuz	1	4	2,68	0,206	1,03	3,65	0,134	1,157
	Bakımlı - Bakımsız	1	5	2,92	0,237	1,187	3,87	0,118	1,018
	Düzenli - Düzensiz	1	4	2,84	0,189	0,943	3,77	0,128	1,11
	Açık (Okunabilir) - Karmaşık	1	4	2,92	0,215	1,077	3,87	0,125	1,082
	Hareketli/Dinamik - Durağan	1	4	2,88	0,203	1,013	3,65	0,124	1,072
	Yoğun- Seyrek	1	5	2,88	0,203	1,013	3,68	0,129	1,117
	Manzara Güzel - Manz. Güz. Değ.	1	4	2,96	0,227	1,136	3,72	0,138	1,192

Tablo 1 (Devamı). Uzman ve gözlemci grubuna ilişkin parametrelerin tanımlayıcı analizi

	PARAMETRELER	Uzman Grubu			Gözlemci Grubu				
		Min	Mak.	Art. Ort.	Std. Hata	Std. Sapma	Art. Ort.	Std. Hata	Std. Sapma
Görüntü 17	Doğal - Yapay	1	4	1,92	0,208	1,038	2,87	0,171	1,483
	Heyecan Verici - Sıkıcı	1	5	1,96	0,248	1,241	2,88	0,175	1,515
	Uyumlu - Uyumsuz	1	4	1,8	0,183	0,913	3,11	0,17	1,476
	Bakımlı - Bakımsız	1	3	2,08	0,182	0,909	3,07	0,152	1,319
	Düzenli - Düzensiz	1	4	1,88	0,185	0,927	3,09	0,156	1,347
	Açık (Okunabilir) - Karmaşık	1	4	2,08	0,23	1,152	3,36	0,154	1,332
	Hareketli/Dinamik - Durağan	1	5	2,76	0,266	1,332	3,63	0,144	1,25
	Yoğun- Seyrek	1	5	3,12	0,307	1,536	3,72	0,139	1,203
	Manzara Güzel - Manz. Güz. Değ.	1	4	1,88	0,218	1,092	3,01	0,174	1,511
Görüntü 18	Doğal - Yapay	1	4	2,04	0,227	1,136	3,09	0,168	1,454
	Heyecan Verici - Sıkıcı	1	5	2,4	0,258	1,291	3,4	0,158	1,366
	Uyumlu - Uyumsuz	1	4	2,28	0,235	1,173	3,36	0,161	1,391
	Bakımlı - Bakımsız	1	5	2,96	0,241	1,207	3,51	0,14	1,212
	Düzenli - Düzensiz	1	5	2,44	0,252	1,261	3,4	0,148	1,284
	Açık (Okunabilir) - Karmaşık	1	5	2,44	0,259	1,294	3,51	0,15	1,298
	Hareketli/Dinamik - Durağan	1	5	3,16	0,256	1,281	3,88	0,129	1,115
	Yoğun- Seyrek	1	5	3,4	0,289	1,443	3,89	0,128	1,11
	Manzara Güzel - Manz. Güz. Değ.	1	5	2,2	0,252	1,258	3,53	0,155	1,339
Görüntü 19	Doğal - Yapay	1	4	1,84	0,206	1,028	2,91	0,173	1,499
	Heyecan Verici - Sıkıcı	1	5	1,96	0,241	1,207	2,96	0,168	1,456
	Uyumlu - Uyumsuz	1	4	1,76	0,194	0,97	3,13	0,156	1,349
	Bakımlı - Bakımsız	1	5	2,28	0,248	1,242	3,21	0,153	1,328
	Düzenli - Düzensiz	1	5	2,08	0,244	1,222	3,23	0,154	1,331
	Açık (Okunabilir) - Karmaşık	1	5	2	0,238	1,19	3,24	0,15	1,303
	Hareketli/Dinamik - Durağan	1	5	2,8	0,294	1,472	3,65	0,132	1,145
	Yoğun- Seyrek	1	5	3,48	0,322	1,61	3,72	0,138	1,192
	Manzara Güzel - Manz. Güz. Değ.	1	4	1,96	0,234	1,172	3,07	0,165	1,427
Görüntü 20	Doğal - Yapay	1	5	2,56	0,265	1,325	3,45	0,164	1,417
	Heyecan Verici - Sıkıcı	1	5	3	0,258	1,291	3,87	0,124	1,07
	Uyumlu - Uyumsuz	1	5	2,8	0,238	1,19	3,73	0,144	1,245
	Bakımlı - Bakımsız	1	5	2,92	0,223	1,115	3,57	0,136	1,176
	Düzenli - Düzensiz	1	5	2,76	0,254	1,268	3,68	0,138	1,199
	Açık (Okunabilir) - Karmaşık	1	5	2,96	0,261	1,306	3,91	0,122	1,055
	Hareketli/Dinamik - Durağan	1	5	3,16	0,236	1,179	3,75	0,133	1,152
	Yoğun- Seyrek	1	5	3,36	0,251	1,254	3,85	0,13	1,123
	Manzara Güzel - Manz. Güz. Değ.	1	5	2,88	0,273	1,364	3,92	0,126	1,088

Tablo 1 (Devamı). Uzman ve gözlemci grubuna ilişkin parametrelerin tanımlayıcı analizi

	PARAMETRELER	Uzman Grubu			Gözlemci Grubu				
		Min	Mak.	Art. Ort.	Std. Hata	Std. Sapma	Art. Ort.	Std. Hata	Std. Sapma
Görüntü 21	Doğal - Yapay	1	3	1,92	0,172	0,862	2,93	0,176	1,528
	Heyecan Verici - Sıkıcı	1	4	1,84	0,189	0,943	3,07	0,169	1,464
	Uyumlu - Uyumsuz	1	4	1,88	0,194	0,971	3,28	0,167	1,448
	Bakımlı - Bakımsız	1	4	2,6	0,2	1	3,43	0,151	1,307
	Düzenli - Düzensiz	1	4	2,12	0,176	0,881	3,37	0,161	1,393
	Açık (Okunabilir) - Karmaşık	1	5	2,28	0,22	1,1	3,35	0,155	1,341
	Hareketli/Dinamik - Durağan	1	5	3,12	0,26	1,301	3,88	0,133	1,15
	Yoğun- Seyrek	1	5	3,4	0,271	1,354	3,87	0,136	1,178
	Manzara Güzel - Manz. Güz. Değ.	1	4	2,08	0,199	0,997	3,35	0,158	1,37
Görüntü 22	Doğal - Yapay	1	5	2,44	0,239	1,193	3,15	0,164	1,421
	Heyecan Verici - Sıkıcı	1	5	2,6	0,245	1,225	3,39	0,149	1,293
	Uyumlu - Uyumsuz	1	5	2,88	0,233	1,166	3,85	0,125	1,087
	Bakımlı - Bakımsız	1	5	3,16	0,229	1,143	3,91	0,111	0,961
	Düzenli - Düzensiz	1	5	3,32	0,222	1,108	3,93	0,125	1,082
	Açık (Okunabilir) - Karmaşık	2	5	3,44	0,174	0,87	3,95	0,117	1,012
	Hareketli/Dinamik - Durağan	1	5	3,08	0,182	0,909	3,55	0,136	1,177
	Yoğun- Seyrek	1	5	3,32	0,222	1,108	3,6	0,129	1,115
	Manzara Güzel - Manz. Güz. Değ.	1	5	2,68	0,222	1,108	3,69	0,146	1,262
Görüntü 23	Doğal - Yapay	1	4	1,8	0,183	0,913	2,93	0,176	1,528
	Heyecan Verici - Sıkıcı	1	5	1,68	0,214	1,069	2,99	0,17	1,475
	Uyumlu - Uyumsuz	1	4	1,76	0,202	1,012	3,05	0,161	1,394
	Bakımlı - Bakımsız	1	4	2,08	0,191	0,954	3,23	0,154	1,331
	Düzenli - Düzensiz	1	4	1,96	0,187	0,935	3,25	0,147	1,274
	Açık (Okunabilir) - Karmaşık	1	4	1,8	0,2	1	3,33	0,15	1,298
	Hareketli/Dinamik - Durağan	1	4	2,28	0,235	1,173	3,51	0,146	1,267
	Yoğun- Seyrek	1	5	3	0,258	1,291	3,44	0,142	1,233
	Manzara Güzel - Manz. Güz. Değ.	1	4	1,84	0,197	0,987	3,03	0,167	1,442
Görüntü 24	Doğal - Yapay	1	5	2,12	0,218	1,092	2,81	0,173	1,495
	Heyecan Verici - Sıkıcı	1	4	1,88	0,194	0,971	2,8	0,171	1,48
	Uyumlu - Uyumsuz	1	3	1,72	0,147	0,737	2,96	0,163	1,409
	Bakımlı - Bakımsız	1	4	2,36	0,199	0,995	3,2	0,152	1,315
	Düzenli - Düzensiz	1	4	1,96	0,178	0,889	3,2	0,157	1,356
	Açık (Okunabilir) - Karmaşık	1	4	2,16	0,214	1,068	3,33	0,145	1,256
	Hareketli/Dinamik - Durağan	1	5	2,8	0,238	1,19	3,32	0,15	1,296
	Yoğun- Seyrek	1	5	3	0,2	1	3,4	0,146	1,263
	Manzara Güzel - Manz. Güz. Değ.	1	4	1,72	0,178	0,891	2,85	0,173	1,495

Tablo 1 (Devamı). Uzman ve gözlemci grubuna ilişkin parametrelerin tanımlayıcı analizi

	PARAMETRELER	Uzman Grubu			Gözlemci Grubu				
		Min	Mak.	Art. Ort.	Std. Hata	Std. Sapma	Art. Ort.	Std. Hata	Std. Sapma
Görüntü 25	Doğal - Yapay	1	5	2,44	0,209	1,044	3,17	0,159	1,379
	Heyecan Verici - Sıkıcı	1	4	2,68	0,214	1,069	3,39	0,142	1,229
	Uyumlu - Uyumsuz	1	4	2,68	0,229	1,145	3,52	0,135	1,167
	Bakımlı - Bakımsız	1	4	2,84	0,221	1,106	3,64	0,12	1,035
	Düzenli - Düzensiz	1	4	2,72	0,212	1,061	3,64	0,134	1,158
	Açık (Okunabilir) - Karmaşık	1	5	2,84	0,221	1,106	3,6	0,122	1,053
	Hareketli/Dinamik - Durağan	1	5	3,08	0,23	1,152	3,6	0,13	1,127
	Yoğun- Seyrek	1	5	3,12	0,185	0,927	3,53	0,119	1,031
	Manzara Güzel - Manz. Güz. Değ.	1	4	2,56	0,232	1,158	3,39	0,153	1,324

Uzman ve gözlemci grubu anket sonuçları çerçevesinde ana parametrelere göre belirlenen en yüksek ve en düşük puanlı görüntüler ve aritmetik ortalama değerleri Tablo 2. de verilmiştir. Buna göre; her iki grup arasında bakımlı-bakımsız, açık (okunabilir)-karmaşık, manzara güzel-manzara güzel değil parametrelerine ilişkin değerlendirmeler benzer çıkmıştır. Öyle ki; Demirhan, (2021); manzara güzelliği, Yakan (2018), Erdi (2018), Uzun (2018), Adıgüzel (2019)'in çalışmalarında da; manzara güzelliği, doğallık, uyumluluk parametrelerinin görsel peyzaja ilişkin genel silüetin değerlendirilmesinde etkili olduğu saptanmıştır. Diğer taraftan, Bernasconi vd. (2009), görsel kalitede bakım ölçütünün önemli olduğunu belirtirken, Aytaş ve Uzun (2015), bakımsız olan alanların görsel algı ve beğeni seviyesini düşürdüğünü belirtmiştir.

Hareketli/dinamik-durağan, doğal-yapay, yoğun-seyrekleşen parametrelerine ilişkin değerlendirmelerde ise farklılıklar saptanmıştır. Uzman ve gözlemci grubunun görüntülere ilişkin değerlendirme sonuçları incelendiğinde; her iki grup tarafından; heyecan verici, uyum, bakım, açık (okunabilir), manzara güzelliği açısından en çok tercih edilen görüntü su ögesinin baskın olduğu 11 numaralı fotoğraf olurken, uyum, bakım, düzen, açık (okunabilir), manzara güzelliği açısından en az tercih edilen görüntü yapısal öğelerin baskın olduğu 8 numaralı fotoğraf olmuştur. 11 numaralı görüntü incelendiğinde su ögesinin baskın olduğu görülmektedir. Bu durum, birçok çalışma sonucunu da desteklemektedir. Öyle ki bir çok çalışmada da; suyun baskın olma oranının görsel etki derecelendirmesinde öncelikli olduğu vurgulanmıştır (Michael vd., 2002; Çal, 2014; Düzgüneş ve Demirel, 2015; Aşur ve Alphan, 2018). Diğer taraftan 8 numaralı fotoğrafın tercih edilebilirliğinin düşük olması da; yol, bina gibi yapay öğelerin baskın olmasının görsel peyzajı zayıflattığı vurgulayan Wu vd. (2006), Uzun ve Muderisoğlu (2011), Düzgüneş ve Demirel (2015) çalışmaları ile desteklenebilir. Wu vd. (2006)'nın çalışmasında da; su, doğal bitki örtüsü ile arazi yapısındaki çeşitliliğin bir arada olduğu alanların görsel peyzaj etkisinin güçlü olduğu vurgulanmıştır. Makhdoum (2006) ile Huang (2014) de, doğal özellikleri olan manzaraların görsel peyzajı güçlendirdiğini vurgulamıştır.

Tablo 2. Uzman ve gözlemci grubunun görüntülere ilişkin değerlendirme sonuçları

	<i>Uzman Grubu</i>		<i>Gözlemci Grubu</i>	
	<b>En yük. Gör. No. (Art. Ort.)</b>	<b>En düş. Gör. No. (Art. Ort.)</b>	<b>En yük. Gör. No. (Art. Ort.)</b>	<b>En düş. Gör. No. (Art. Ort.)</b>
<i>Doğal - Yapay</i>	G11 (3,84)	G8 (1,72)	G1 (4,33)	G24,G25 (2,58)
<i>Heyecan Verici - Sıkıcı</i>	G11 (3,80)	G23 (1,68)	G11 (4,25)	G24 (2,57)
<i>Uyumlu - Uyumsuz</i>	G11 (3,96)	G8 (1,68)	G11 (4,26)	G8 (2,58)
<i>Bakımlı - Bakımsız</i>	G11 (3,80)	G8 (2,04)	G11 (4,20)	G8 (2,75)
<i>Düzenli - Düzensiz</i>	G13 (3,76)	G8 (1,68)	G11 (4,21)	G8 (2,57)
<i>Açık (Okunabilir) - Karmaşık</i>	G11 (3,88)	G8 (1,72)	G11 (4,32)	G8 (2,59)
<i>Hareketli/Dinamik - Durağan</i>	G11 (3,84)	G23 (2,28)	G4 (4,03)	G24 (3,19)
<i>Yoğun- Seyrek</i>	G9 (3,96)	G1 (2,80)	G3,G4,G9 (4,19)	G24 (3,30)
<i>Manzara Güzel - Mnz. Güz. Değ.</i>	G11 (4,20)	G24 (1,72)	G11 (4,52)	G24 (2,57)

Her iki grubun en çok tercih ettiği parametreler ise Tablo 3. de verilmiştir. Tablo 3'e göre; her iki grubun da ortak tercihleri arasında en yüksek puan alan parametre manzara güzelliği olurken, en düşük puan alan parametre ise sıkıcılık olmuştur. Bu durum manzara güzelliğinin görsel peyzaj kalite belirleme çalışmalarında etkili bir parametre olduğu sonucunu ortaya koymaktadır.



Tablo 3. En yüksek ve en düşük puan alan parametreler

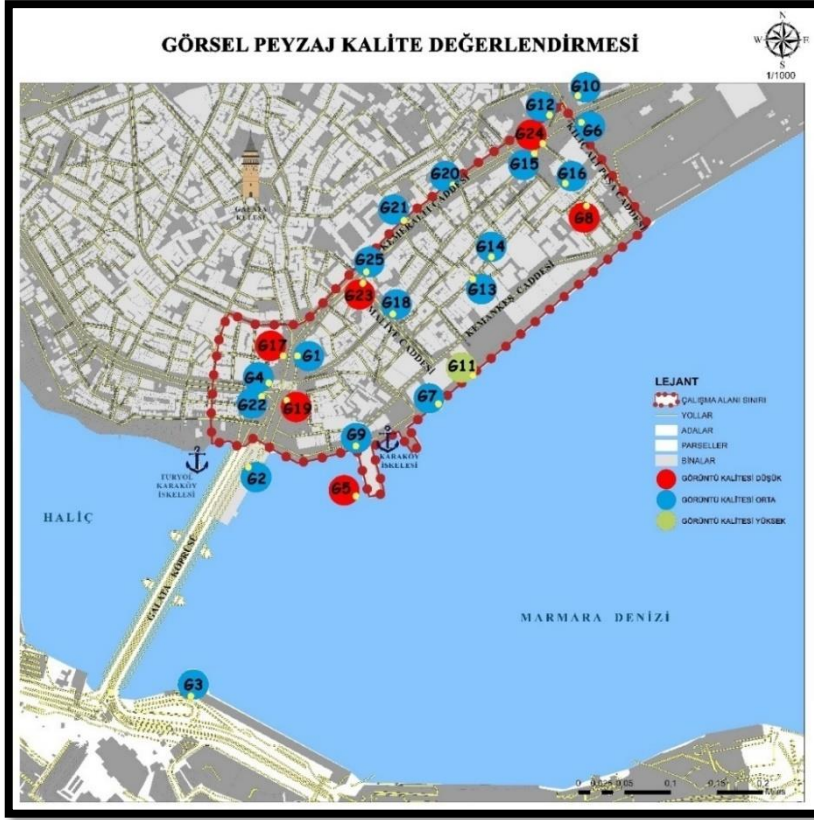
	<i>Uzm. grubu en yüksek</i>	<i>Gözlemci grubu en yüksek</i>	<i>Uzm.grubu en düşük</i>	<i>Gözlemci grubu en düşük</i>
<i>Doğal - Yapay</i>				
<i>Heyecan Verici - Sıkıcı</i>				
<i>Uyumlu - Uyumsuz</i>				
<i>Bakımlı - Bakımsız</i>				
<i>Düzenli - Düzensiz</i>				
<i>Açık (Okunabilir) - Karmaşık</i>				
<i>Hareketli/Dinamik - Durağan</i>				
<i>Yoğun- Seyrek</i>				
<i>Manzara Güzel - Mnz. Güz. Değ.</i>				

#### 4. SONUÇ

Çalışmada; uzman ve gözlemci grubunun tercihleri doğrultusunda görsel kalite zonları oluşturabilmek için, uzman ve gözlemci anketleri sonuçlarında çıkan puanlar, yüksek ve düşük olmak üzere parametre bütününde toplanarak, en düşük ve en yüksek puan olan 9 ve 45 elde edilmiştir. Daha sonra bu rakamlar 3 eşit parçaya ayrılarak, görsel peyzaj kalitesi açısından 9-21 puan aralığı düşük, 21-33 puan aralığı orta, 33-45 puan aralığı yüksek olarak değerlendirilmiştir. Bu kapsamda oluşturulan görsel peyzaj kalite değerlendirmesi Şekil 5 ve Şekil 6'da belirtilmektedir.

Uzman grubunun parametreler üzerinden yaptığı değerlendirmelerde, yalnızca 11 no'lu görüntünün görsel kalitesi yüksek, 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 25 no'lu görüntülerin görsel kalitesi orta, 5, 8, 17, 19, 23, 24 no'lu görüntülerin ise görsel kalitesi düşük olarak belirlenmiştir (Şekil 5). Görsel peyzaj kalitesi düşük alanlarda; yapısal-bitkisel uyum ve entegrasyonun sağlanması, okunabilirliğin artırılması, manzara bütünlüğünü ortaya çıkaracak yaklaşımların geliştirilmesi gerçekleştirilmelidir.

Gözlemci grubunun parametreler üzerinden yaptığı değerlendirmelere göre görüntü kalitesi yüksek 11, görüntü kalitesi orta 14 görüntü bulunmaktadır. 2, 3, 4, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 20 ve 22 no'lu görüntülerin görsel kalitesi yüksek, 1, 5, 6, 7, 8, 12, 15, 17, 18, 19, 21, 23, 24 ve 25 no'lu görüntülerin görsel kalitesi orta şeklinde değerlendirilmiştir (Şekil 6). Görüntü kalitesi düşük görüntü bulunmamaktadır.



Şekil 5. Uzman grubunun görsel peyzaj kalite değerlendirmesi



Şekil 6. Gözlemci grubunun görsel peyzaj kalite değerlendirmesi

Uzman ve gözlemci grubunun kişisel tercihleri değerlendirildiğinde; özellikle uzman grubunun görsel peyzaj değeri açısından düşük bulunduğu 5, 8, 17, 19, 23, 24 nolu görüntüler, gözlemci grubu tarafından orta derecede nitelendirilirken, uzman grubunun görsel peyzaj değeri açısından orta derecede bulunduğu 2, 3, 4, 9, 10, 13, 14, 16, 20, 22 nolu görüntüler ise gözlemci grubu tarafından yüksek derecede nitelendirilmiştir. Bu durum, planlama-tasarım temelli eğitim almış kişilerin görsel peyzaja ilişkin yaklaşımlarının farklı olabileceğini ortaya koymaktadır. Aytaş ve Uzun (2015); Kiper vd. (2016), Kiper vd. (2017) gibi çalışma sonuçları bunu destekler niteliktedir.

Karaköy özelinde mekansal tercihlerde uzman ve gözlemci grubu yardımıyla görsel bakımdan yüksek nitelikli peyzajlar tanımlanmış, mekan tercihleri ile parametreler arasındaki ilişkiler belirlenmiştir. Yapılan görsel peyzaj analizi sonucunda, öncelikle her bir parametre için uzman ve gözlemci tarafından en yüksek ve en düşük puan alan görüntüler incelenerek çıkan sonuçlar benzer çalışmalarla desteklenmiştir. Daha sonra da bütün bu değerlendirmeler sonucunda en az ve en çok tercih edilen görüntüler çerçevesinde Karaköy'ün görsel peyzaj kalite değerlendirmesi yapılmıştır. İlgili sonuçlar; peyzaj mimarlarından oluşan uzman grup ile farklı mesleklerden oluşan gözlemci grubun görsel peyzaj algılarının farklı olduğunu göstermiştir. Bu durum, hem görüntülere ilişkin parametrelerin tercih oranlarında hem de görüntülerin görsel peyzaj değerlerine ilişkin tercihlerde ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte; elde edilen sonuçlar doğallık, manzara, uyum, heyecan, bakım, düzen ve okunabilirlik parametrelerinin görsel kaliteyi olumlu yönde etkilediğini göstermektedir.

Çalışma kapsamında elde edilen sonuçlar, aşağıda maddeler şeklinde verilen faktörler açısından yarar sağlayacak olup, benzer çalışmaların yapılması bu açıdan önemli olacaktır.

- Karaköy özelinde yapılacak, mekânsal tasarım süreçlerinde ilgili paydaşlar için veri kaynağı sağlayarak, yol gösterici olabilecektir.
- Karaköy özelinde kişilerin görsel peyzaja yönelik mekânsal tercihlerinde önem derecelerini belirleyen parametrelerin belirlenmesi hususunda katkı sağlayacaktır.
- Karaköy özelinde, görsel açıdan zengin niteliklere ve çekiciliğe sahip alanların tespiti ile kişilerin, farklı rekreasyonel etkinlikler için bu alanları tercih etmelerine katkıda bulunabilecektir.
- Karaköy'ün imaj ve estetik değerinin oluşum ve gelişimini destekleyecek kararların geliştirilmesinde etkili olacaktır.

Sonuç olarak, görsel peyzajların tanımlanması ve değerlendirilmesi, mekan tercihlerinde belirleyici bir faktör olup, peyzaj planlama ve tasarım süreçleri için kaynak değeri kazandıracaktır.

**Not:** Bu çalışma, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalında yürütülen Yüksek Lisans tezinden yararlanılarak hazırlanmıştır.

## KAYNAKLAR

- Acarlı, B., Kiper, T., Korkut, A. (2018). Kent meydanlarının fiziksel mekân kalitesi: İstanbul Taksim Meydanı ve yakın çevre. *Kent Akademisi*, 11 (33), 29-41. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/671672>
- Adıgüzel, E. (2019). *Bursa ili Gölbaşı Göleti'nde rekreasyonel ve turistik alanların görsel peyzaj kalitesi yönünden değerlendirilmesi rekreasyonel ve turistik etkinliklerin belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Anonim, (2016a). *Kentsel Tasarım Rehberleri Cilt1*, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi ve T.C. Çevre Şehircilik Bakanlığı, Ankara
- Anonim, (2016b). *Kentsel Tasarım Rehberleri Cilt 2*, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi ve T.C. Çevre Şehircilik Bakanlığı, Ankara.
- Arriaza, M., Canas-Ortega, J.F., Canas-Madueno, J.A. ve Ruiz-Aviles, P. (2004). Assessing the visual quality of rural landscapes. *Landscape and Urban Planning*, 69, 115-125. <https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2003.10.029>
- Arriaza, M., Cañas-Ortega, J.F., Cañas-Madueño, J.A., Ruiz-Aviles, P. (2004). Assessing the visual quality of rural landscapes. *Landsc. Urban Plan.*, 69, 115-125. <https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2003.10.029>.
- Aşur, F. veAlphan, H.(2018). Görsel peyzaj kalite değerlendirmesi ve alan kullanım planlamasına olan etkileri. *YYÜ Tar Bil Derg.*,28(1), 117-125. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/461999>.
- Atıcı, M. (2019). Karaköy'de turizm odaklı dönüşümün 19. yüzyıl yapıları üzerinden incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Aytaş, İ. ve Uzun, S. (2015). Determining visual landscape quality of pedestrian areas in Düzce city center. *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 65(1), 11-29.
- Bentley, I. (1985). *Responsive Environments: A Manual for Designers*. The Architectural Press, London.
- Bernasconi, C., Strager, M. P., Maskey, V., Hasanmyer, M. (2009). Assessing public preferences for design and environmental attributes of an urban automated transportation system. *Landscape and Urban Planning*, 90: 155-167. <https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2008.10.02>.
- Carmona, M., Heath, T., Oc, T., Tiesdell, S. (2003). *Public places, urban spaces*. Architectural Press, Oxford.
- Clay, G.R. ve Daniel, T.C. (2000). Scenic landscape assessment: the effects of land management jurisdiction on public perception of scenic beauty.*Landscape and Urban Planning* 49, 1-13.[https://doi.org/10.1016/S0169-2046\(00\)00055-4](https://doi.org/10.1016/S0169-2046(00)00055-4).
- Çakıcı, I. (2007). *Peyzaj Planlama çalışmalarında görsel peyzaj değerlendirmesine yönelik bir yöntem araştırması*.Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çal, N. (2014). *Antalya Konyaltı Plajı rekreasyonel kullanım özelliklerinin peyzaj mimarlığı açısından irdelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Çelik, M. (2013). *Kent parklarının görsel peyzaj algısının Denizli İli örneğinde irdelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Isparta.

- Demirhan, T. (2021). Kıyı bölgesinde görsel peyzaj kalitesinin incelenmesi İstanbul – Kısırkaya örneği. Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Düzgüneş, E. ve Demirel, Ö. (2015). Milli parklarda doğal ve kültürel kaynak değerlerinin görsel peyzaj kalite yönünden değerlendirilmesi. *İnönü Üniversitesi Sanat Ve Tasarım Dergisi*. 5(12), 13-23. <http://abakus.inonu.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11616/4965/Makale.pdf?Sequence=1&isAlloWed=y>.
- Erdi, O. (2018). *Güzelcehisar (Bartın İli) kıyı yerleşiminde görsel peyzaj değerlendirmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- García- Abril A., Grande, M A., Mauro, F. , Silva, M., Salinas, E. (2019). The visual landscape as a resource and its integration in forestry activities. Reflections for boreal forests. *IOP Conf. Series: Earth and Environmental Science* (p.392), <https://doi.org/10.1088/1755-1315/392/1/012031>.
- Gobster, P.H., Ribe, R.G., Palmer, J.F. (2019). Themes and trends in visual assessment research: introduction to the landscape and urban planning special collection on the visual assessment of landscapes. *Landscape and Urban Planning*, 191, 103635. <https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2019.103635>.
- Huang, J. (2014). *Landscape visual quality assessment in Washtenaw county*. MI. School of Natural Resources and Environment University of Michigan, 18-1. [https://imagininc.wildapricot.org/resources/SPPC/2015/papers/jiawei\\_huang\\_presentation.pdf](https://imagininc.wildapricot.org/resources/SPPC/2015/papers/jiawei_huang_presentation.pdf).
- Irmak, M.A. ve Yılmaz, H. (2010). Farklı peyzaj karakter alanlarına göre doğal ve kültürel kaynak değerlerinin görsel analizi: Erzurum örneği. *GOÜ Ziraat Fakültesi Dergisi*, 27(2), 45-55. <https://www.acarindex.com/pdfler/acarindex-dd341ac7-64c0.pdf>.
- Kiper, T., Korkut, A., ve Topal, T.Ü. (2016). *Kıyıköy örneğinde ekoturizm planlamasına yönelik görsel peyzaj analizinin uygulanması*. NKUBAP.00.18.AR.14.10 No'lu Namık Kemal Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projesi.
- Kiper, T., Korkut, A., ve Topal, T.Ü.(2017). Görsel peyzaj kalite değerlendirmesi: Kıyıköy Örneği. *KSÜ Doğa Bil.Dergisi*, 20(3), 258-269. <https://doi.org/10.18016/ksudobil.289463>.
- Kuter, N. ve Aytaş, İ. (2013). *Görsel peyzaj kalitesinin değerlendirilmesinde kullanılan yöntemler*. Peyzaj Mimarlığı 5. Kongresi, (s. 737-753). Adana.
- Makhdoum, M. (2006). *Arazi etüt merkezi* (Altıncı baskı), Tahran Üniversitesi Yayınları, Tahran.
- Michael, B., Vicky, S. ve Michael, S. (2002). Residential real estate prices: a room with a view. *Journal of Real Estate Research*, 23(1-2), 129-138. <https://doi.org/10.1080/10835547.2002.12091077>.
- Nijhuis, S. (2016). Applications of GIS in landscape design research. *Research in Urbanism Series*, 4(1), 43-56. <https://doi.org/10.7480/rius.4.1367>.
- Ode, A., Tveit, M.S., Fry, G. (2008). Capturing landscape visual character using indicators: touching base with landscape aesthetic theory. *Landscape Research*, 33(1), 89-11. <https://doi.org/10.1080/01426390701773854>.
- Ode, Å., Hagerhall, C.M., Sang, N. (2010). Analysing visual landscape complexity: theory and application. *Landscape Research*, 35(1), 111-131. <https://doi.org/10.1080/01426390903414935>.

- Özhancı, E. ve Yılmaz, H. (2011). Rekreasyon Alanlarının görsel peyzaj kalitesi yönünden değerlendirilmesi: Erzurum örneği. *Iğdır Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 1(2), 67-76. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/89085>.
- Palmer, J.R ve Hoffman, E. (2001). Rating reliability and representation validity in scenic landscape assessments. *Landscape and urban planning*. 54, 149-161. [https://doi.org/10.1016/S0169-2046\(01\)00133-5](https://doi.org/10.1016/S0169-2046(01)00133-5).
- Plieninger, T., Bieling, C., Fagerholm, N., Byg, A., Hartel, T., Hurley, P., López Santiago, C.A., Nagabhatla, N., Oteros-Rozas, E., Raymond, C.M., van der Horst, D., Huntsinger, L. (2015). The role of cultural ecosystem services in landscape management and planning. *Current Opinion in Environmental Sustainability*, 14, 28-33. <https://doi.org/10.1016/j.cosust.2015.02.006>
- Ramírez, Á., Ayuga-Téllez, E., Gallego, E., Fuentes, J.M., García, A.I. (2011). A simplified model to assess landscape quality from rural roads in Spain. *Agric. Ecosyst. Environ.* 142, 205–212. <https://doi.org/10.1016/j.agee.2011.05.007>.
- Sibille, A.D.C.T., Cloquell-Ballester, V.A., Cloquell-Ballester, V.A., Darton, R. (2009). Development and validation of a multicriteria indicator for the assessment of objective aesthetic impact of wind farms. *Renew. Sustain. Energy Rev.*, 13, 40–66. <https://doi.org/10.1016/j.rser.2007.05.002>.
- Tempesta, T. ve Vecchiato, D. (2022). An explorative analysis of the influence of landscape visual aesthetic quality on food preferences in Italy: a pilot study. *Foods*. 11(12), 1779. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC9222271/>
- Terkenli, T. S. (2008). Tourism and landscape. A. A. Lew, C. M. Hall, M. Williams (Eds.), *A companion to tourism* (pp. 339–348). John Wiley & Sons. <https://doi.org/10.1002/9780470752272.ch27>.
- Tieskens, K.F., Van Zanten, B.T., Schulp, C.J.E., Verburg, P.H. (2018). Aesthetic appreciation of the cultural landscape through social media: An analysis of revealed preference in the Dutch river landscape. *Landsc. Urban Plan.* 177, 128–137. <https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2018.05.002>.
- Trent, R.B., Neumann, E., Kvashny, A. (1987). Presentation mode and question format artifacts in visual assessment research. *Landsc. Urban Plan.*, 14, 225–235. [https://doi.org/10.1016/0169-2046\(87\)90032-6](https://doi.org/10.1016/0169-2046(87)90032-6).
- Tüfekçioğlu, H.K. (2008). *Tarihsel çevrede görsel peyzaj kalite değerlendirmesi İstanbul Yedikule örneği*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Tveit, Å., Mari, S., Sang, O., Hagerhall, C.M. (2019). Scenic beauty: visual landscape assessment and human landscape perception. *Environmental Psychology*, L. Steg, A.E. van den Berg, J. de Groot (Eds.), *Environmental Psychology* (p.45-54). John Wiley & Sons, <https://doi.org/10.1002/9781119241072.ch5>.
- Uzun, O. and Muderisoğlu, H. (2011). Visual landscape quality in landscape planning: Examples of Kars and Ardahan cities in Turkey. *African Journal of Agricultural Research*, 6 (6), 1627–1638. <https://doi.org/10.5897/AJAR10.657>.
- Uzun, F.Ç. (2018). *Kastamonu tabiat parklarının görsel kalite analizi*. Yüksek Lisans Tezi, Kastamonu Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kastamonu.
- Van der Voort, T.J.M., Van Wegen, H.B.R. (2005). *Architecture in use: An Introduction to the Programming, Design and Evaluation of Buildings*. Architectural Press, Netherlands.

- Wherrett, J.R. (1998). *Natural Landscape Scenic Preference: Techniques for Evaluation and Simulation*. Ph.D. Thesis, Robert Gordon University, Aberdeen, Scotland.
- Wu, Y., Bishop, I., Hossain, H., Sposito, V. (2006). Using GIS in landscape visual quality assessment. *Applied GIS*, 2 (3), 18.1–18.20. <https://www.yumpu.com/en/document/view/42571164/using-gis-in-landscape-visual-quality-assessment-monash->
- Yakan, O.E. (2018). *Güzelcehisar (Bartın İli) kıyı yerleşiminde görsel peyzaj değerlendirmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Zhu,Z., He, Q., Zhu, X. (2022). Spatial analysis for the landscape visual aesthetic quality of urban residential districts based on 3D city modeling. *Sustainability*, 14(18), 11500, <https://doi.org/10.3390/su141811500>.

## **EXTENDED ABSTRACT**

### **Introduction and Research Questions & Purpose**

Visual landscape evaluation studies consist of the definition of landscape quality based on the relation between the physical characteristics of the environment and the human perception of taste. This is effective in identifying spatial preferences of people in landscape planning and design processes. The present study aims to analyze the visual landscape quality of Istanbul Province's Karaköy region, which has stood out with its natural and historical texture, with the foresight that "Identifying and evaluating the visual landscape is decisive in spatial preferences and should be taken into consideration in planning and design studies". Within the scope of the related hypothesis; the questions "What are the visual parameters that attract the attention of expert and observer groups in a landscape?" and "Which areas are visually attractive in the perception of experts and observers?" are sought to be answered for Karaköy of Istanbul.

### **Methodology**

The study employed the Visual Landscape Analysis method. Therefore, a total of 100 participants, consisting of experts (25 individuals) and observers (75 individuals), perceptually evaluated Karaköy in terms of the visual landscape. Participants evaluated 25 photographs taken from various points of Karaköy using a 5-point Likert scale based on 9 parameters (natural-artificial, exciting-boring, harmonious-discordant, well-kept-unkept, regular-irregular, clear-readable-complex, moving dynamic-stationary, dense-sparse and scenery beautiful-scenery not beautiful). The evaluations on the visual landscape perceptions of the expert and observer groups were analyzed within the framework of descriptive statistics. Arithmetic mean values were employed to determine the degree of appreciation of expert and observer groups. Arithmetic averages were calculated separately for the parameters used in each photograph and the degree of people's liking was analyzed. The scores obtained from the results of expert and observer questionnaires were summed in the parameter as high and low, ranges within the lowest and highest scores were set and visual landscape values were determined accordingly. The results obtained were presented and interpreted as a map within expert and observer groups.

### **Results and Conclusions**

Visually high-quality landscapes were identified with the help of a group of experts and observers in spatial preferences in Karaköy, and the relations between spatial preferences and parameters were established. As a result of the visual landscape analysis, initially, the images with the highest and lowest scores by the expert and observer for each parameter were analyzed and results were supported by similar studies. Then, based on all these evaluations, the visual landscape quality evaluation of Karaköy was completed within the framework of the least and most preferred images. In conclusion, Karaköy has visually appealing qualities. Identification of visual landscape quality in such areas will provide significant contributions to planning and design processes and management decisions.



## Yazarların Biyografisi



### **Tuğba KİPER**

1996 yılında Ankara Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü'nde lisansını tamamlamıştır. 2001 yılında Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalında Yüksek Lisans tezini verdikten sonra, 2006 yılında da aynı anabilim dalında Doktora tezini tamamlamıştır. 2007 yılında "Yardımcı Doçent", 2012 Doçent, 2018 yılında da Profesör olmuştur. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü'nde görev yapmaktadır. Kırsal Alanlarda peyzaj planlama, kentsel peyzaj planlama, turizm, ekoturizm ve kent kimliği konularında çalışmalar yapmakta olup, ulusal ve uluslararası çok sayıda makale, kitap bölümü, bildirisi vb. bulunmaktadır.

#### **İletişim**

[tkiper@nku.edu.tr](mailto:tkiper@nku.edu.tr)

#### **ORCID Adresi**

<https://orcid.org/0000-0003-3396-5661>



### **Muhammet Mustafa ATEŞ**

2015 yılında Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü'nde lisans eğitimini, 2022 yılında Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı'nda, "Tarihi çevrelerde görsel peyzaj kalite değerlendirmesi: İstanbul/ Karaköy örneği" başlıklı tezi ile yüksek lisans eğitimini tamamlamıştır. 2020 yılı itibarıyla İstanbul Beyoğlu Belediyesi'nde görev yapmaktadır.

#### **İletişim**

[mmates92@gmail.com](mailto:mmates92@gmail.com)

#### **ORCID Adresi**

<https://orcid.org/0000-0003-3743-4833>